

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ**

Αθήνα, 22 - 12 - 2011
Αρ. Πρωτ.: 918

28 Δεκεμβρίου 2011

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
✓ Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Προστασίας του Πολίτη
2. Βουλευτή του Συνασπισμού
Ριζοσπαστικής Αριστεράς
κ. Τ. Κουράκη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας της
Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 1859/23-11-2011

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 1859/23-11-2011 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Τ. Κουράκης και κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα στην ως άνω ερώτηση αφορούν θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το σύνολο των Ευρωπαϊκών σωφρονιστικών συστημάτων αντιμετωπίζουν σήμερα κοινά προβλήματα. Η διαχείριση του υπερπληθυσμού, η βελτίωση της ιατρικής φροντίδας και των υλικοτεχνικών υποδομών αποτελούν κοινά ζητούμενα. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει επανειλημμένα διακηρύξει τη σταθερή δέσμευση του να αντιμετωπίσει κάθε φαινόμενο που υπονομεύει τα δικαιώματα των κρατουμένων.

Στο πλαίσιο της προσπάθειας της χώρας μας για βελτίωση της συνολικής λειτουργίας του σωφρονιστικού μας συστήματος, συνεργαζόμαστε με κάθε διεθνή ή εθνικό φορέα που μπορεί να συμβάλει στην υπόδειξη και εφαρμογή άμεσων και ουσιαστικών λύσεων.

Απόδειξη της διάθεσης ειλικρινούς συνεργασίας της χώρας μας, αποτελεί και το γεγονός ότι παγίως συναινούμε στην άμεση δημοσιοποίηση αναφορών (reports) που αφορούν την Ελλάδα, όπως αυτών της CPT, αντίθετα με την πρακτική που ακολουθούν άλλα κράτη.

Ως προς τα καταγγελλόμενα επισημαίνουμε ότι σε κανένα σημείο των αναφερομένων εγγράφων της CPT δεν γίνεται λόγος περί «αυθαίρετης και βίαιης συμπεριφοράς σωφρονιστικών υπαλλήλων εναντίον κρατουμένων», όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην ανωτέρω ερώτηση.

Στην έκθεση της CPT για το 2011, οι αναφορές της «περί κακομεταχείρισης κρατουμένων» επικεντρώνονται:

- α) Στη διενέργεια, από σωφρονιστικούς υπαλλήλους, ενδοσωματικών ελέγχων σε κρατούμενους,
- β) Σε συστάσεις περί δημιουργίας διαδικασιών που θα εγγυώνται την συστηματική καταγραφή τραυματισμών των κρατουμένων και
- γ) Στον συστηματικά επαναλαμβανόμενο ισχυρισμό περί απώλειας του ελέγχου των φυλακών από τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους με ταυτόχρονη εκχώρηση της λειτουργίας αυτής σε ισχυρές ομάδες κρατουμένων, η οποία οδηγεί σε φαινόμενα βίας και εκφοβισμού μεταξύ των κρατουμένων.

Σχετικά με την πρώτη περίπτωση έχει καταστεί σαφές πλέον ότι, οι όποιοι ενδοσωματικοί έλεγχοι διεξάγονται -σε πλήρη ευθυγράμμιση με το Σωφρονιστικό Δίκαιο της Χώρας μας- μόνο όταν

υπάρχει εύλογη αιτία. Η δε διενέργεια τους πραγματοποιείται υπό τις αυστηρές προϋποθέσεις της παραγράφου 6 του άρθρου 23 του Ν. 2776/99 και παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας Καταστημάτων Κράτησης τύπου Α' και Β', ήτοι από ιατρό κατόπιν εντολής Εισαγγελικού Λειτουργού. Μάλιστα, σε πλήρη συμμόρφωση με τις υποδείξεις της CPT, το Υπουργείο μας διά της εγκυκλίου με αριθμό 51282/2-6-2011 του κ. Ειδικού Γραμματέα έχει δώσει εντολή στις Δ/σεις των Καταστημάτων Κράτησης της Χώρας για δημιουργία Μητρώου Ενδοσωματικών Ελέγχων. Στο εν λόγω μητρώο γίνεται καταγραφή του περιστατικού, του ονόματος του ιατρού που έκανε τον έλεγχο, αιτιολόγηση του ελέγχου, η ημέρα και ώρα που έλαβε χώρα καθώς και ρητή αναφορά στην εισαγγελική παραγγελία κατόπιν της οποίας διεξήχθη.

Σχετικά με τις συστάσεις, περί δημιουργίας διαδικασιών που θα εγγυώνται την συστηματική καταγραφή τραυματισμών των κρατουμένων, σας ενημερώνουμε ότι ήδη, διά της υπ' αριθμ. 51271/30-5-2011 εγκύκλιου του Ειδικού Γραμματέα του Υπουργείου μας, οι Διευθύνσεις των Καταστημάτων Κράτησης – και πάλι σε πλήρη συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές της CPT - έχουν λάβει εντολή σχετικά με τη δημιουργία και τη σχολαστική ενημέρωση Μητρώου Τραυματισμών Κρατουμένων. Στο εν λόγω μητρώο καταγράφονται τραυματισμοί που εντοπίζονται κατόπιν ιατρικής εξέτασης, i) στους νεοεισερχόμενους κρατούμενους ii) στους ήδη κρατούμενους στα Καταστήματα Κράτησης, με ρητή αναφορά στο είδος του τραυματισμού και την αναφερόμενη αιτία, καθώς και την ημερομηνία και ώρα εξέτασης. Στις περιπτώσεις που ως αιτία τραυματισμού αναφέρεται βιαιοπραγία ή κρίνεται ότι έχει υπάρξει τέτοια, οι Διευθύνσεις των Καταστημάτων Κράτησης οφείλουν να προβούν στην ενημέρωση του Εισαγγελέα-Επόπτη και της Γενικής Διεύθυνσης Σωφρονιστικής Πολιτικής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Τέλος, όσον αφορά στους ισχυρισμούς της CPT περί απώλειας του ελέγχου των φυλακών από τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους, σας ενημερώνουμε ότι συνιστούν καταφανώς αβάσιμες κατηγορίες τις οποίες επανειλημμένα το Υπουργείο μας έχει αποκρούσει ως άδικες και σε τελική ανάλυση προσβλητικές για τους ίδιους τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους, οι οποίοι κάτω από ιδιαίτερα δυσμενείς συνθήκες, επιτελούν το καθήκον τους επιδεικνύοντας υψηλό επίπεδο επαγγελματισμού και αυταπάρνησης.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι ο Ειδικός Εισηγητής των Ηνωμένων Εθνών για τα Βασανιστήρια και κάθε άλλη βάνανση, απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία, στην πρόσφατη έκθεσή του μετά από επίσκεψή του στην Ελλάδα, τον Οκτώβριο του 2010, πέρα από κάποιες παρατηρήσεις (υπερπληθυσμός κ.α.), τις οποίες λάβαμε σοβαρά υπόψη για την άμεση προώθηση νομοθετικών πρωτοβουλιών, επισημαίνει την επαγγελματική συμπεριφορά του μεγαλύτερου μέρους του σωφρονιστικού προσωπικού προς τους κρατούμενους και την έλλειψη καταγγελιών για κακοποίηση στα Καταστήματα Κράτησης της χώρας.

Σε κάθε περίπτωση, όταν περιέρχονται στην Υπηρεσία μας καταγγελίες σχετικά με άσκηση βίας σε βάρος κρατουμένων από σωφρονιστικούς υπαλλήλους, δίνεται εντολή για άμεση διενέργεια πειθαρχικής προκαταρκτικής εξέτασης στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών, προκειμένου να διερευνηθεί η βασιμότητα των καταγγελλομένων και η τυχόν τέλεση πειθαρχικών παραπτωμάτων από σωφρονιστικούς υπαλλήλους. Όταν με το πόρισμα διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο, ασκείται πειθαρχική δίωξη σε βάρος του και η υπόθεση περατώνεται με την έκδοση πειθαρχικής απόφασης που επιβάλλει στον υπάλληλο πειθαρχική ποινή. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα περιστατικά αυθαιρεσίας σωφρονιστικών υπαλλήλων είναι μεμονωμένα και πάντα η παρέμβαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι άμεση και στην περίπτωση παραβατικής συμπεριφοράς από σωφρονιστικούς υπαλλήλους επιβάλλονται ποινές αποτρεπτικές παρόμοιων συμπεριφορών.

Σχετικά με τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κρατουμένων, το Υπουργείο μας έχει εκπονήσει πρόγραμμα ανέγερσης νέων Καταστημάτων με στόχο την αποσυμφόρηση των ήδη υπαρχόντων. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, έχει ήδη παραδοθεί και λειτουργεί, μία πτέρυγα του Καταστήματος Κράτησης Κεντρικής Μακεδονίας III (στη Νιγρίτα Σερρών) το οποίο αυτή τη στιγμή φιλοξενεί 118 κρατούμενους, αριθμός που θα ανέλθει στους 600 όταν λειτουργήσει πλήρως. Επίσης, παραδόθηκε μία πτέρυγα 50 ατόμων στο Κ.Κ. Λάρισας. Περαιτέρω, η παράδοση και λειτουργία των Καταστημάτων Κράτησης Δράμας και Χανίων (600 θέσεων το καθένα), τα οποία

έχουν ήδη ολοκληρωθεί και απομένει η κατασκευή βιολογικού καθαρισμού για το πρώτο και η σύνδεση αποχέτευσης για το δεύτερο, θα περιορίσουν ακόμη περισσότερο το πρόβλημα του υπερπληθυσμού. Το ίδιο ισχύει και για τη νέα πτέρυγα του Καταστήματος Κράτησης Θεσσαλονίκης που θα παραδοθεί εντός του 2011, όπως και για το νέο Ειδικό Θεραπευτικό Κατάστημα Θεσσαλονίκης στο οποίο θα λειτουργήσει πρόγραμμα απεξάρτησης για την ιδιαίτερα ευαίσθητη ομάδα των τοξικομανών κρατουμένων ενώ υπό κατασκευή βρίσκεται το Κέντρο Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων στην Κασσάνδρα Χαλκιδικής.

Με σκοπό την αποσυμφόρηση των Καταστημάτων Κράτησης, η Κεντρική Επιτροπή Μεταγωγών, σε συνεργασία με τους Διευθυντές των Καταστημάτων Κράτησης κατόπιν και των προτάσεων των αρμοδίων Συμβουλίων των Καταστημάτων Κράτησης, επιχειρεί την ορθολογική κατανομή των κρατουμένων προβαίνοντας σε μεταγωγές αυτών ανάλογα με την υφιστάμενη σε κάθε Κατάστημα Κράτησης κατάσταση από πλευράς πληθυσμού κρατουμένων.

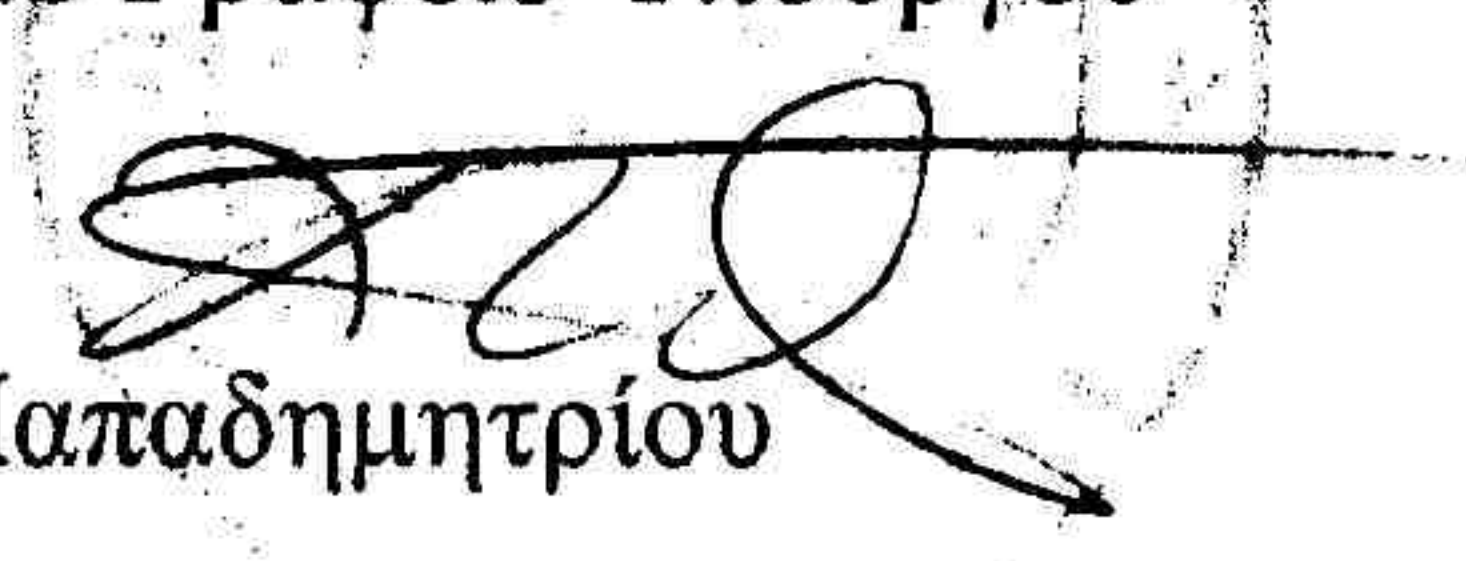
Επίσης, χωρίς καμία προσπάθεια εξωραϊσμού ή παραγνώρισης των ελλείψεων και προβλημάτων θεωρούμε ότι οι νομοθετικές πρωτοβουλίες του Υπουργείου μας, όπως αυτές για την επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης, τον εξορθολογισμό του συστήματος των ποινών, την ενίσχυση των εναλλακτικών του εγκλεισμού μέτρων, την βελτίωση της νομοθεσίας των ανήλικων παραβατών σε συνδυασμό με την συνέχιση, παρά την δύσκολη δημοσιονομική συγκυρία, του στρατηγικού σχεδιασμού κατασκευής καταστημάτων κράτησης αποτελούν αναμφισβήτητη απόδειξη της προόδου που έχει ήδη επιτευχθεί στο διάστημα των τελευταίων δύο ετών. Ακόμα, είναι ήδη έτοιμα, από νομοπαρασκευαστικής απόψεως, τα νομοσχέδια για τον Κώδικα περί Ναρκωτικών και το νέο Σωφρονιστικό Κώδικα.

Σε ό,τι αφορά τη δικαστική εξέλιξη σχετικά με το αναφερόμενο στην ως άνω ερώτηση θέμα σας ενημερώνουμε ότι σύμφωνα με το υπ' αριθ. 185218/1-12-2011 έγγραφο του Διευθύνοντος την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών έχουν σχηματισθεί τρεις δικογραφίες, ήτοι:

- Κατόπιν υποβολής στην εν λόγω υπηρεσία του με αριθμό 3021/8/960Γ/15-11-2011 εγγράφου της ΔΕΥ3-Τμ.Ερ. και Δίωξης της ΓΑΔΑ, σχηματίσθηκε η με ΑΒΜ Α211/5127 δικογραφία, η οποία από 16-11-2011 απεστάλη στον Διευθυντή του 3^{ου} Τμήματος της Δ/σης Εσωτ. Υποθέσεων της ΕΛ.ΑΣ. για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης για πλημμέλημα.
- Εκ φωτοαντιγράφων της με ΑΒΜ Α2011/5127 δικογραφίας, σχηματίσθηκε η με ΑΒΜ Α2011/5128 δικογραφία, η οποία από 16-11-2011 απεστάλη στον Διευθυντή του 3^{ου} Τμήματος της Δ/σης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛ.ΑΣ. για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης για πλημμέλημα.
- Τέλος, εκ φωτοαντιγράφων της με ΑΒΜ Α2011/5128 δικογραφίας, σχηματίσθηκε η με ΑΒΜ Α 2011/5129 δικογραφία, η οποία από 16-11-2011 απεστάλη στον 21^ο Πταισματοδίκη Αθηνών για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης για πλημμέλημα.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ**

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Χ. Παπαδημητρίου

